

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.10.2016
COM(2016) 689 final

2013/0028 (COD)

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET
i henhold til artikel 294, stk. 6, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
vedrørende

**Rådets holdning med henblik på vedtagelse af en forordning om ændring af forordning
(EF) nr. 1370/2007 for så vidt angår åbning af de nationale markeder for
personbefordring med jernbane**

(EØS-relevant tekst)

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET

i henhold til artikel 294, stk. 6, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
vedrørende

Rådets holdning med henblik på vedtagelse af en forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1370/2007 for så vidt angår åbning af de nationale markeder for personbefordring med jernbane

(EØS-relevant tekst)

1. SAGSFORLØB

Den 30. januar 2013 vedtog Kommissionen en omfattende pakke bestående af seks lovgivningsforslag, der skal medføre bedre kvalitet og flere valgmuligheder inden for jernbanetransporten i Europa.

Det er nødvendigt at forbedre tjenesternes kvalitet og effektivitet for at gøre jernbanetransport til en mere attraktiv valgmulighed for passagererne og for at tilskynde til trafikoverflytning. De knappe offentlige midler kan anvendes på en måde, der giver mere valuta for pengene og større bæredygtighed.

Pakken har også til formål at tilskynde til innovation af EU's jernbaner med henblik på at indfri forbrugernes forventninger. Dette sker på tre forskellige indbyrdes forbundne måder:

- (1) ved at åbne de nationale passagermarkeder for konkurrence og gøre udbud i forbindelse med tildeling af kontrakter om offentlig trafikbetjening obligatorisk
- (2) ved at styrke infrastrukturforvalternes uafhængighed, så de kan styre alle jernbanenettets kernefunktioner og ved at sikre rimelig adgang for alle til jernbanetransport
- (3) ved at styrke EU's Jernbaneagenturs rolle, idet agenturet udpeges som "kvikskranke" for udstedelse af køretøjstilladelser med henblik på markedsføring, der gælder i hele EU, og sikkerhedscertifikater, der gælder i hele EU, til operatørerne.

Forslag fremsendt til Europa-Parlamentet og Rådet
(dokument COM(2013) 28 final — 2013/0028 COD):

31. januar 2013

Udtalelse afgivet af Det Europæiske Økonomiske og Sociale
Udvalg:

11. juli 2013

Udtalelse afgivet af Regionsudvalget:

8. oktober 2013

Europa-Parlamentets førstebehandlingsholdning vedtaget:

26. februar 2014

2. FORMÅLET MED KOMMISSIONENS FORSLAG

Det overordnede formål med Kommissionens forslag om ændring af forordning (EF) nr. 1370/2007 er at forbedre kvaliteten af personbefordringen med jernbane og øge driftseffektiviteten. Dette vil gøre jernbanerne mere konkurrencedygtige og attraktive sammenlignet med andre transportmåder og udbygge det fælles europæiske jernbaneområde.

For at nå det overordnede mål har Kommissionen foreslået at gøre udbud i forbindelse med tildeling af kontrakter om offentlig trafikbetjening obligatorisk, således at konkurrencen på de nationale jernbanemarkeder øges. Formålet er at øge effektiviteten og forbedre kvaliteten af personbefordring med jernbane. Disse mål ledsages af bestemmelser, der skal sikre gunstige overordnede betingelser for udbudsprocedurer, herunder regler for adgang til det rullende materiel.

Forslaget er tæt forbundet med de foreslåede ændringer af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU af 21. november 2012 om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde (omarbejdning), hvorved der indføres frie adgangsrettigheder for jernbaneselskaber, og bestemmelserne om styringen af infrastrukturforvaltningen og om adgang på lige vilkår til jernbaneinfrastrukturen styrkes.

3. KOMMENTARER TIL RÅDETS HOLDNING

Rådets førstebehandlingsholdning, der blev vedtaget den 17. oktober 2016, støtter hovedformålene med Kommissionens forslag om at forbedre kvaliteten og effektiviteten af den offentlige befordring med jernbane ved hjælp af obligatoriske udbud i forbindelse med tildeling af kontrakter om offentlig trafikbetjening i jernbanesektoren. Den støtter ligeledes foreslåede bestemmelser, der skal sikre gunstige overordnede betingelser for udbudsprocedurer.

Selv om Rådets holdning på en række områder ikke strækker sig så langt, som Kommissionen kunne have ønsket, bør det bemærkes, at den af flere grunde er et betydningsfuldt skridt fremad sammenlignet med den gældende forordning (EF) nr. 1370/2007:

- Kommissionen foreslog at afstemme reglerne om tildeling for alle transportformer omfattet af forordningen og gøre udbud i forbindelse med tildeling af kontrakter om offentlig trafikbetjening i jernbanesektoren obligatorisk. Rådets holdning stadfæster Kommissionens forslag, for så vidt at den gør obligatoriske udbud i forbindelse med tildeling af kontrakter om offentlig trafikbetjening i jernbanesektoren til hovedreglen, idet den fjerner muligheden for direkte tildeling af kontrakter uden yderligere begrundelse. Selv om der er mulighed for at indrømme en række undtagelser, er disse restriktive, præcise og objektivt formuleret og indeholder beskyttelsesforanstaltninger, der forhindrer omgåelse af princippet om udbudsprocedurer. Ydermere sikrer teksten, at kontrakter om offentlig trafikbetjening, som tildeles direkte under henvisning til en fritagelse, der er knyttet til specifikke markedsstrukturer, skal tilstræbe at nå målet i forslaget, dvs. forbedre kvaliteten og effektiviteten af den offentlige befordring med jernbane. I denne henseende følger Rådets holdning Kommissionens mål om at forbedre kvaliteten af personbefordringen med jernbane og øge driftseffektiviteten.

- Kommissionen foreslog strengere regler for fastlæggelsen af offentlige serviceforpligtelser. Hensigten hermed er at pålægge de kompetente myndigheder en forpligtelse til at udarbejde detaljerede planer for den offentlige personbefordring, hvori der fastsættes mål for den offentlige transportpolitik. De kompetente myndigheder skal på baggrund af et sæt kriterier begrunde anvendelsesområdet for kontrakten om offentlig trafikbetjening og den type offentlige serviceforpligtelser, de har til hensigt at pålægge operatører af offentlig trafikbetjening, med henblik på at realisere de mål, der er opstillet i planen for offentlig personbefordring. Rådets holdning strækker sig ikke så langt, som Kommissionens forslag, men Kommissionen anerkender, at den stadig indeholder klarere regler om fastlæggelsen og specificeringen af offentlige serviceforpligtelser. Teksten opstiller også generelle kriterier for de kompetente myndigheders fastsættelse af offentlige serviceforpligtelser, der giver plads til fleksibilitet, hvor det er nødvendigt
- Rådets holdning sikrer også, at alle tilbudsgivere på rimelig og gennemsigtig vis modtager alle relevante oplysninger, hvilket sikrer ligebehandling i forbindelse med udbudsproceduren. Denne nye bestemmelse er i overensstemmelse med Kommissionens forslag
- Kommissionen foreslog indførelsen af en øvre grænse for værdien af kontrakter om offentlig personbefordring med jernbane, der tildeles direkte uden gennemførelse af et udbud. I Rådets holdning hæves disse øvre grænser. Kommissionen finder imidlertid, at disse grænser stadig følger den logik, at direkte tildeling er tilladt, hvis omkostningerne ved at tilrettelægge et udbud opvejer de forventede fordele
- Kommissionen foreslog at fastsætte et krav om, at de kompetente myndigheder skal sørge for adgang på lige vilkår til rullende materiel, eftersom dette er en af de primære hindringer for de jernbaneselskaber, der ønsker at deltage i et udbud. Rådets holdning indfører ikke dette krav under henvisning til, at det kan have en negativ indvirkning på de offentlige finanser. Den indfører imidlertid et krav om, at de kompetente myndigheder i forbindelse med en udbudsprocedure skal vurdere, om det er nødvendigt at træffe foranstaltninger til sikring af adgang på lige vilkår til rullende materiel, og offentliggøre denne vurdering. Rådets holdning tilbyder også en værktøjskasse med foranstaltninger, som de kompetente myndigheder kan bruge til at sikre operatørerne adgang til det rullende materiel. Kommissionen anerkender, at det krav om, at fremtidige vurderinger af adgangen til det rullende materiel skal offentliggøres, der er fastsat i Rådets holdning udgør et vigtigt grundlag, der gør det muligt for både operatørerne og Kommissionen at kontrollere, om udbudsprocedurene sikrer, at alle operatører er blevet behandlet lige
- Rådets holdning stadfæster de relevante europæiske og nationale arbejdsmarkedsstandarder, der skal respekteres, når en operatør, der gennemfører en kontrakt om offentlig trafikbetjening, skiftes ud. Kommissionen støtter disse bestemmelser, eftersom de vil bidrage til præciseringen af de gældende rettigheder og forpligtelser på arbejdsmarkedet
- Kommissionen foreslog, at anvendelsen af princippet om obligatoriske udbud skulle træde hurtigt i kraft. Rådets holdning indfører en længere overgangsperiode og udskyder afskaffelsen af muligheden for ubetinget direkte tildeling af kontrakter. Resultatet er, at anvendelsen af obligatoriske udbud i forbindelse med tildeling af kontrakter om offentlig trafikbetjening i jernbanesektoren træder i kraft seks år efter, at den nye forordning er trådt i kraft. Denne udskydelse forsinker de positive virkninger af de nye regler, men den vil også gøre det muligt for medlemsstaterne at

forberede markedet på de påtænkte ændringer og dermed forhindre, at der opstår strukturelle problemer

- Kommissionen foreslog, at kontrakter, der tildeles direkte under henvisning til undtagelserne for jernbanetransport, skulle udløbe senest den 31. december 2022. Kommissionen beklager, at Rådets holdning gør det muligt for disse kontrakter at gælde frem til deres slutdato. Dette vil betyde, at kontrakter om offentlig trafikbetjening i jernbanesektoren, der er tildelt direkte inden overgangsperiodens start, kan gælde helt frem til december 2032, hvilket er en lang overgangsperiode. Kommissionen noterer imidlertid også, at Rådets holdning garanterer beskyttelsen af gældende kontraktmæssige rettigheder og indfører beskyttelse af deres retlige kontinuitet.

4. KONKLUSION

Til trods for mangelfuldhederne i Rådets holdning finder Kommissionen, at indførelsen af nye og mere klare bestemmelser som beskrevet ovenfor vil give større retssikkerhed. De vil også udgøre et solidt grundlag for at gennemtvinge åbningen af jernbanemarkedet i henhold til såvel de transportpolitiske regler som de relevante konkurrenceregler.

Kommissionen finder, at ændringen af lovgivningen om offentlige serviceforpligtelser i jernbanetransportsektoren, dvs. indførelsen af udbud i forbindelse med tildeling af kontrakter om offentlig trafikbetjening i jernbanesektoren og bestemmelser om gunstige overordnede betingelser for sådanne udbudsprocedurer, er et vigtigt skridt i retning af forbedring af kvaliteten og effektiviteten af den offentlige befordring med jernbane i EU. Øget anvendelse af udbud i forbindelse med kontrakter om befordring med jernbane kan desuden sikre, at man får mere for de offentlige midler, der gives ud til offentlig transport.

Kommissionen accepterer i kompromisets ånd Rådets holdning, hvilket gør det muligt for Europa-Parlamentet at vedtage den endelige tekst ved andenbehandlingen. Kommissionen er af den opfattelse, at hvis både de markedsrelaterede og tekniske søjler vedtages, vil det maksimere fordelene hvad angår tjenesternes kvalitet og jernbanetransportindustriens konkurrenceevne og effektivitet.